

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου
Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)**

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 995

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος
10563 Αθήνα
Πληροφορίες: Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο: 210 3742069
Email: a.papailiou@minfin.gr

**Προς: Ε.Υ.Δ. Προγράμματος
«Ιόνια Νησιά»
Αλυκές Ποταμού
491 00 Κέρκυρα**

**Θέμα: Γνωμοδότηση για την ύπαρξη ή μη στοιχείων Κρατικών Ενισχύσεων στην
πρόσκληση με τίτλο «Δράσεις (ΕΤΠΑ) στο πλαίσιο της ΟΣΒΑΑ πόλης Λευκάδας»**

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 1291/21-07-2026 έγγραφο της Υπηρεσίας σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου
ΥΠΕΘΟΟ 119154/ΕΥΚΕ-ΧΕ 995/21-07-2026).

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκε, προς γνωμοδότηση αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, το σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «Δράσεις (ΕΤΠΑ) στο πλαίσιο της ΟΣΒΑΑ πόλης Λευκάδας», λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης, η προτεινόμενη δράση αφορά στην ενεργοποίηση και υλοποίηση σημαντικού μέρους εκ των δράσεων της Τοπικής Στρατηγικής, ιδίως στους τομείς της επιχειρηματικότητας, του πολιτισμού, της κλιματικής αλλαγής και των αναπλάσεων.

Αναλυτικά, προβλέπεται να ενισχυθούν τα παρακάτω:

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 1:

1. Ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές για την Ανάδειξη των μνημείων εντός του αστικού ιστού της πόλης μέσω πολιτιστικών διαδρομών (ενδεικτικός π/υ: 220.000,00€, κατηγορία παρέμβασης 016). Η δράση αποσκοπεί στην ανάδειξη των μνημείων της πόλης της Λευκάδας μέσω πολιτιστικών διαδρομών, που αξιοποιούν ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές. Στο πλαίσιο αυτό,

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

προβλέπεται να ενισχυθεί η «Δημιουργία ψηφιακών εργαλείων και εφαρμογών για την ανάδειξη των μνημείων εντός του αστικού ιστού της πόλης μέσω πολιτιστικών διαδρομών».

2. Δημιουργία δομών στήριξης επιχειρηματικότητας στους τομείς της RIS3 (ενδεικτικός π/υ: 400.000,00€, κατηγορία παρέμβασης 025). Η δράση αποσκοπεί στην δημιουργία και λειτουργία οργανωμένης Δομής στήριξης της επιχειρηματικότητας στους τομείς της RIS3, με στόχο την παροχή «εκκόλαψης» και εξειδικευμένης υποστήριξης για την ανάπτυξη-υλοποίηση επιχειρηματικών ιδεών. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται να ενισχυθεί η «Δημιουργία εκκολαπτηρίου καινοτόμων επιχειρήσεων στην πόλη της Λευκάδας»

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 2:

3. Έξυπνο σύστημα παρακολούθησης της κλιματικής αλλαγής στην πόλη της Λευκάδας (ενδεικτικός π/υ: 450.000,00€, κατηγορία παρέμβασης 059). Η δράση σκοπεύει στην ανάπτυξη ενός έξυπνου συστήματος παρακολούθησης της κλιματικής αλλαγής στη Λευκάδα. Μέσω αισθητήρων και μετεωρολογικών σταθμών, θα συλλέγονται δεδομένα για περιβαλλοντικές συνθήκες, όπως θερμοκρασία, υγρασία και ποιότητα αέρα. Επιπλέον, θα παρακολουθούνται παράμετροι που σχετίζονται με τη διάβρωση των ακτών, όπως η στάθμη της θάλασσας. Τα δεδομένα θα αναλύονται για την ανίχνευση τάσεων και την αξιολόγηση των τοπικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται να ενισχυθεί «Έξυπνο σύστημα παρακολούθησης της κλιματικής αλλαγής στην πόλη της Λευκάδας».

4. Παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας της πόλης της Λευκάδας (ενδεικτικός π/υ: 2.800.000,00€, κατηγορία παρέμβασης 058). Η δράση σκοπεύει στην αποτελεσματική αντιπλημμυρική προστασία της παλιάς πόλης Λευκάδας μέσω της κατασκευής δικτύου αποχέτευσης ομβρίων υδάτων σε περιοχές που περιβάλλουν την παλαιά πόλη.

Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται να ενισχυθεί η «Κατασκευή και ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ομβρίων υδάτων στις περιοχές Βαρδάνια και Περιβόλια που περιβάλλουν την παλιά πόλη Λευκάδας».

5. Ολοκληρωμένη Δράση Ανθεκτικότητας και Ασφάλειας Παράκτιου και Θαλάσσιου Χώρου Λευκάδας (με εστίαση στην ευρύτερη περιοχή της πόλης) (ενδεικτικός π/υ: 555.000,00€, κατηγορία παρέμβασης 061). Η δράση αποσκοπεί στη θωράκιση του παράκτιου και θαλάσσιου χώρου της πόλης και ευρύτερα του νησιού απέναντι σε φυσικούς και ανθρωπογενείς κινδύνους,

όπως σεισμούς, διάβρωση, ατυχήματα και φαινόμενα ρύπανσης. Μέσα από συνδυασμό δράσεων ενημέρωσης, επιστημονικής μελέτης και τεχνολογικών παρεμβάσεων, ενισχύονται η πρόληψη, η ετοιμότητα και η ασφάλεια κατοίκων και επισκεπτών. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται να ενισχυθεί «Ολοκληρωμένο πλέγμα δράσεων Ανθεκτικότητας και Ασφάλειας Παράκτιου και Θαλάσσιου Χώρου Λευκάδας (με εστίαση στην ευρύτερη περιοχή της πόλης)».

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 3:

6.Παρεμβάσεις για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στον αστικό χώρο της πόλης Λευκάδας (ενδεικτικός π/υ: 2.000.000,00€, κατηγορία παρέμβασης 093). Η δράση στοχεύει στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, την ενίσχυση της προσβασιμότητας και τη μείωση των ατυχημάτων, εξασφαλίζοντας έναν πιο ασφαλή και λειτουργικό αστικό χώρο. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπονται «Παρεμβάσεις για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στον αστικό χώρο της πόλης Λευκάδας(κυκλοφοριακές διαμορφώσεις-κόμβοι)» με βάση το εγκεκριμένο Έντυπο Εξειδίκευσης της ΟΣΒΑΑΛ.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 5:

7.Αξιοποίηση πολιτιστικής κληρονομιάς πόλης Λευκάδας (ενδεικτικός π/υ: 560.000,00€, κατηγορία παρέμβασης 166). Η δράση σκοπεύει σκοπεύει στην αξιοποίηση της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς που διαθέτει η πόλη για την στήριξη της κοινωνίας παράλληλα με την τοπική οικονομία. Πρόκειται για την υλοποίηση παρεμβάσεων στον τομέα του πολιτισμού (αποκαταστάσεις μνημείων και γενικά σημαντικών τοπόσημων πολιτισμού), με σκοπό την αναβάθμιση του πολιτιστικού προϊόντος.

Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπονται οι υπο-δράσεις:

7.1.Ανακαλύπτω την Ιστορία της Πόλης της Λευκάδας/ Περπατώντας μαθαίνω την πόλη: δημιουργία θεματικών εκθέσεων (μιας μόνιμης έκθεσης και μουσείου που θα αναδεικνύει τη νεότερη ιστορία του Δήμου και μιας ψηφιακής έκθεσης που θα προβάλλει την ιστορία της περιοχής διεθνώς),αξιοποίηση σύγχρονης τεχνολογίας με τη χρήση εφαρμογής Ψηφιακού Ξεναγού κλπ. (260.000,00€ ΔΔ).

7.2.Κυψέλη Πολιτισμού και Δημιουργίας: μετατροπή ενός ανενεργού ή υπολειτουργούντος δημοτικού χώρου σε ένα σύγχρονο και φιλόξενο κέντρο πολιτιστικής ζωής, ώστε να λειτουργήσει ως κόμβος δημιουργίας και καλλιτεχνικής έκφρασης (300.000,00€ ΔΔ).

8.Σχεδιασμός και εφαρμογή στοχευμένου Digital Marketing (ενδεικτικός π/υ: 100.000,00€, κατηγορία παρέμβασης 165). Η δράση σκοπεύει στο σχεδιασμό-εφαρμογή στοχευμένων στρατηγικών ψηφιακού μάρκετινγκ και διαφημιστικών καμπανιών για την προώθηση της Λευκάδας (ιδιαίτερα της πόλης) ως τουριστικού προορισμού και κέντρου δημιουργικής οικονομίας. Μέσω της αξιοποίησης εργαλείων όπως το SEO, το περιεχόμενο υψηλής ποιότητας και οι διαφημίσεις στα κοινωνικά δίκτυα, επιδιώκεται η αύξηση της προβολής της πόλης σε στοχευμένα κοινά. Η παρακολούθηση και ανάλυση των αποτελεσμάτων θα επιτρέψει τη συνεχή βελτίωση των στρατηγικών, ενισχύοντας την τουριστική ανάπτυξη και την τοπική οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται «Σχεδιασμός και εφαρμογή στοχευμένου Digital Marketing και Διαφημιστικής Καμπάνιας με ιδιαίτερη εστίαση στην πόλη της Λευκάδας».

9.Ανάπλαση Δημοσίων χώρων πόλης Λευκάδας (ενδεικτικός π/υ: 10.200.000,00€, κατηγορία παρέμβασης 168). Η δράση συνδέεται άμεσα με τις ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η περιοχή, και έχει ως στόχο την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης, την αναβάθμιση των υποδομών, την προστασία του περιβάλλοντος και την αύξηση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών της πόλης της Λευκάδας.

Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπονται οι υποδράσεις:

9.1.Ολοκληρωμένη παρέμβαση ανάπλασης και αναβάθμισης δημόσιου χώρου της Παλιάς Πόλης Λευκάδας, ανάπλαση οδών και πλατειών, φυτεύσεις και πράσινες παρεμβάσεις, αναβάθμιση δημοτικού φωτισμού, ενίσχυση της πυροπροστασίας (7.000.000,00€ ΔΔ)

9.2.Διαμόρφωση εισόδου παραλίας παλιάς πόλης Λευκάδας - Τμήμα έργου: Περιοχή Γ-: εκτέλεση εργασιών διαμόρφωσης – ανάπλασης & αναβάθμισης της εισόδου πόλης Λευκάδας και τμήματος της πλατείας εισόδου (περιοχή περιοχή -Γ- έκτασης περί τα 8.000τμ, που αποτελεί το υπόλοιπο τμήμα της διαμόρφωσης με κύρια έκταση την «Πλατεία Φοίνικα»). Η υποδράση αποτελεί αναγκαία συμπλήρωση ανάπλασης των περιοχών -Α- και - Β- που ολοκληρώθηκαν/ υλοποιούνται από άλλα Προγράμματα (2.000.000,00€ ΔΔ).

9.3.Κατασκευή δύο νέων πεζογεφυρών εγκάρσια του καναλιού στο Λιμένα Λευκάδας, για τη βελτίωση της πεζής κυκλοφορίας και την ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ των δύο πλευρών του καναλιού (συμπληρωματικά με την υπάρχουσα ξύλινη πεζογέφυρα (900.000,00€ ΔΔ).

9.4.Δημιουργία πλήρως προσβάσιμης παιδικής χαράς στην περιοχή Βαρδανίων, με πλήρως προσβάσιμες εισόδους και διαδρομές, δάπεδα ασφαλείας και πιστοποιημένα όργανα παιχνιδιού, κατάλληλα για όλα τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων ειδικά σχεδιασμένων κατασκευών για παιδιά με κινητικές ή αισθητηριακές αναπηρίες κλπ (300.000,00€ ΔΔ).

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 17.285.000,00€.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), (με σχετική αρμοδιότητα, σύμφωνα με την ΟΣΒΑΑ), το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λευκάδας και ο Δήμος Λευκάδας.

Ως δυνητικοί δικαιούχοι θεωρούνται και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τους παραπάνω αναφερόμενους. Ο Κύριος Δικαιούχος που αναλαμβάνει την υποβολή της πρότασης, σε περιπτώσεις προτάσεων όπου η υλοποίησή τους πραγματοποιείται από πολλαπλούς δικαιούχους είναι ο Δικαιούχος που ορίζεται από το σύνολο των δικαιούχων / συνδικαιούχων.

2. Η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την έννοια της επιχείρησης, ήτοι της οντότητας που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείο 6 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01), οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο δικαιούχος του μέτρου είναι «επιχείρηση». Στο σημείο 7 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης διευκρινίζεται ότι, όπως έχει επανειλημμένα ορίσει το Δικαστήριο, επιχειρήσεις είναι οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Οικονομική δραστηριότητα θεωρείται κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών στην αγορά.

Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως κρατικές ενισχύσεις ορίζονται οι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές».

3. Σύμφωνα με τα σημεία 33-37 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης της Επιτροπής, ο πολιτισμός θεωρείται ότι είναι φορέας ταυτοτήτων, αξιών και εννοιών που αντικατοπτρίζουν και διαμορφώνουν τις κοινωνίες της Ένωσης. Ο τομέας του πολιτισμού και της διαφύλαξης της κληρονομιάς καλύπτει ευρύτατο φάσμα σκοπών και δραστηριοτήτων (μουσεία, αρχεία, βιβλιοθήκες, καλλιτεχνικά και πολιτιστικά κέντρα ή χώρους, θέατρα, λυρικές σκηνές, αίθουσες συναυλιών, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, τοποθεσίες και κτίρια ιστορικής σημασίας, παραδοσιακά έθιμα και χειροτεχνία, φεστιβάλ και εκθέσεις, αλλά και άλλες παρόμοιες πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες) οι οποίες δεδομένης της ιδιαίτερης φύσης τους, δύνανται να οργανωθούν με μη εμπορικό τρόπο και, ως εκ τούτου, να μην έχουν οικονομικό χαρακτήρα και η δημόσια χρηματοδότησή τους ενδεχομένως να μην αποτελεί κρατική ενίσχυση.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημόσια χρηματοδότηση δραστηριοτήτων πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς οι οποίες διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό εκπληρώνει έναν απολύτως κοινωνικό και πολιτιστικό σκοπό, του οποίου ο χαρακτήρας είναι μη οικονομικός. Παρομοίως όταν οι επισκέπτες απαιτείται να καταβάλουν χρηματική συνεισφορά, η οποία καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους, δεν μεταβάλλει τον μη οικονομικό χαρακτήρα της εν λόγω δραστηριότητας, εφόσον αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως γνήσια αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

Αντιθέτως, οι δραστηριότητες πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς (συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης της φύσης) που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τις εισφορές των επισκεπτών ή των χρηστών ή μέσω άλλων εμπορικών διευθετήσεων (για παράδειγμα, εμπορικές εκθέσεις, κινηματογράφοι, εμπορικές μουσικές παραστάσεις και φεστιβάλ και καλλιτεχνικές σχολές που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τα διδάκτρα) θα πρέπει να θεωρείται ότι έχουν οικονομικό χαρακτήρα. Παρομοίως, οι δραστηριότητες πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς που λειτουργούν αποκλειστικά και μόνο προς όφελος ορισμένων επιχειρήσεων και όχι του ευρέος κοινού (για παράδειγμα, η αποκατάσταση ενός ιστορικού κτιρίου χρησιμοποιούμενου από ιδιωτική εταιρεία) θα πρέπει να θεωρούνται κατά κανόνα ότι έχουν οικονομικό χαρακτήρα.

Στις περιπτώσεις όπου μια οντότητα εκτελεί δραστηριότητες για την προώθηση του πολιτισμού και για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς εκ των οποίων ορισμένες δεν έχουν οικονομικό χαρακτήρα όπως ορίζεται στα σημεία 34 και 36, της ως άνω μνημονευόμενης Ανακοίνωσης της Επιτροπής, και ορισμένες έχουν οικονομικό χαρακτήρα, η δημόσια χρηματοδότηση που λαμβάνει η οντότητα αυτή εμπίπτει στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις υπό την προϋπόθεση ότι καλύπτει το κόστος που συνδέεται με τις οικονομικές δραστηριότητες.

4. Η Δημιουργία εκκολαπτηρίου καινοτόμων επιχειρήσεων συνιστά οικονομική δραστηριότητα, καθώς υφίσταται μία πλήρως απελευθερωμένη αγορά και υπάρχουν και άλλες οικονομικές οντότητες που προτίθενται και δύνανται να παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες.

Προκειμένου να καθοριστεί εάν οι ανωτέρω ενέργειες που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της πρόσκλησης ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είναι αναγκαίο να διαπιστωθεί εάν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης:

- α) χρηματοδότηση με κρατικούς πόρους,
- β) χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος,
- γ) επιλεκτική μεταχείριση,
- δ) επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και νόθευση ή απειλή νόθευσης του ανταγωνισμού.

Η σωρευτική πλήρωση των ανωτέρω προϋποθέσεων είναι αναγκαίο να εξεταστεί τόσο σε επίπεδο δικαιούχων όσο και στο επίπεδο (α) παρόχων των υπηρεσιών και (β) ληπτών-ωφελούμενων από τις εν λόγω υπηρεσίες.

5. Όπως προκύπτει από τη νομολογία, το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση το Δημόσιο ενεργεί ασκώντας «δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητα τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα συνιστά καθήκον που εμπίπτει στις ουσιαστικές λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Σε γενικές γραμμές, εκτός εάν το κράτος μέλος έχει αποφασίσει να εισαγάγει μηχανισμούς της αγοράς, οι δραστηριότητες που εκ της φύσεως τους εμπίπτουν στα προνόμια δημόσιας αρχής και ασκούνται από το κράτος δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες.

Στα σημεία 203-207 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης επισημαίνεται ότι «Η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης εξαιρείται κατ' αρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Αυτό αφορά, για παράδειγμα, τις υποδομές που προορίζονται για δραστηριότητες τις οποίες το κράτος εκτελεί κανονικά κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας (για παράδειγμα, ... συμπεριλαμβανομένων εσωτερικών πλωτών οδών, προστασίας από πλημμύρες και διαχείρισης της υψηλής και χαμηλής στάθμης των υδάτων προς το γενικό συμφέρον, ...) ή που δεν χρησιμοποιούνται για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε μια αγορά (για παράδειγμα, δρόμοι οι οποίοι είναι διαθέσιμοι για δωρεάν δημόσια χρήση). Οι δραστηριότητες αυτές δεν είναι οικονομικής φύσης και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως και η δημόσια χρηματοδότηση των σχετικών υποδομών».

Στη συνέχεια διευκρινίζεται ότι «Σε περίπτωση που μια υποδομή χρησιμοποιείται τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, η δημόσια χρηματοδότηση για την κατασκευή της θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις μόνο στον βαθμό που καλύπτει τις δαπάνες που συνδέονται με τις οικονομικές δραστηριότητες.

Αν μια οντότητα συμμετέχει σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η δημόσια χρηματοδότηση που προβλέπεται για τις μη οικονομικές δραστηριότητες δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διεπίδότηση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Αυτό μπορεί ιδίως να διασφαλιστεί μέσω του περιορισμού της δημόσιας χρηματοδότησης στο καθαρό κόστος (συμπεριλαμβανομένου του κόστους κεφαλαίου) των μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το οποίο προσδιορίζεται βάσει ενός σαφούς διαχωρισμού λογαριασμών. Εάν, σε περίπτωση μεικτής χρήσης, η υποδομή χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για μη οικονομική δραστηριότητα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η χρηματοδότησή της ενδέχεται να μην εμπίπτει καθόλου στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η οικονομική χρήση παραμένει αμιγώς επικουρική, ήτοι για δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία της υποδομής και είναι απαραίτητη για αυτήν ή είναι συνυφασμένη με την κύρια μη οικονομική χρήση της. Αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι συμβαίνει όταν οι οικονομικές δραστηριότητες αναλώνουν τις ίδιες εισροές όπως και οι μη οικονομικές δραστηριότητες, για παράδειγμα υλικό, εξοπλισμό, εργασία ή πάγιο κεφάλαιο. Οι βοηθητικές οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να παραμένουν περιορισμένης εμβέλειας όσον αφορά τη δυναμικότητα της υποδομής.»

Όπως διευκρινίζεται στην υποσημείωση 305 της Ανακοίνωσης, η οικονομική χρήση της υποδομής μπορεί να θεωρηθεί βοηθητική, όταν η δυναμικότητα που διατίθεται κάθε χρόνο για μια τέτοια δραστηριότητα δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας της υποδομής.

Επομένως παρεμβάσεις όπως η αντιπλημμυρική προστασία, η θωράκιση παράκτιου και θαλάσσιου χώρου, η βελτίωση της οδικής ασφάλειας, καθώς και παρεμβάσεις αστικής ανάπλασης δημόσιων χώρων οι οποίες αφορούν σε παρεμβάσεις σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους ή υποδομές που δεν χρησιμοποιούνται για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και διατίθενται για δωρεάν χρήση από τους πολίτες και δεν χρησιμοποιούνται για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών, δύναται να υποστηριχθεί ότι αφορά σε υποδομές γενικής χρήσης δια των οποίων δεν ασκείται οικονομική δραστηριότητα και η δημόσια χρηματοδότησή τους δεν εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι τα παραπάνω δεν ισχύουν αν οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις έχουν σχεδιαστεί ειδικά για να εξυπηρετήσουν μεμονωμένους χρήστες οικονομικών δραστηριοτήτων ή εάν οι υποδομές συνάδουν με οικονομική δραστηριότητα.

7. Επιπλέον στο σημείο 196 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) αναφέρεται ότι «Η Επιτροπή σε ορισμένες από τις αποφάσεις της έκρινε ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων, το μέτρο είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης».

Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση του τοπικού χαρακτήρα ενός μέτρου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον τοπικό χαρακτήρα και τη γεωγραφική θέση της παρέμβασης, η οποία δείχνει να απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς αποδέκτες και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες ή επενδύσεις από άλλα κράτη μέλη. Επομένως, στην περίπτωση που οι παρεμβάσεις συνάδουν με την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, δύναται να εξεταστεί εναλλακτικά ο τοπικός χαρακτήρας τους.

8. Σύμφωνα με την περιγραφή του αντικειμένου της πρόσκλησης, το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο δύναται να εμπίπτουν οι προτεινόμενες πράξεις ποικίλει και ως εκ τούτου, κάθε πράξη της εν λόγω πρόσκλησης πρέπει να αξιολογηθεί διακριτά για την πλήρωση του κριτηρίου της συμβατότητας με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.

9. Αναφορικά με τους Αναδόχους, από τους οποίους θα γίνουν οι απαραίτητες προμήθειες στο πλαίσιο της Πρόσκλησης, για να διασφαλισθεί ότι δεν τους παρέχεται οικονομικό πλεονέκτημα, είναι αναγκαίο το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης των πράξεων τους να χορηγηθεί σε Αναδόχους επιλεγθέντες μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας σύμφωνα με τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού).

Επισημαίνεται ότι, προκειμένου η προτεινόμενη δράση να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, σε περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού, αυτός δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί για άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων μέχρι το πέρας της οικονομικής ζωής του.

10. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα επισημαίνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που έχει περιληφθεί στο διατακτικό της υπό αξιολόγηση Πρόσκλησης κρίνεται επαρκές. Ωστόσο το σημείο 22 του διατακτικού της Πρόσκλησης πρέπει να διορθωθεί ως εξής:

«Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει».

Υπενθυμίζεται ότι:

- Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων», μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού.
- Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφα των οποίων πρέπει να τηρούνται στο φάκελο της πράξης.

Ωστόσο, εφόσον οι πράξεις που θα υποβληθούν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση δεδομένου ότι η οικεία ΕΥΔ κρίνει ότι εντάσσονται στα αναφερόμενα ανωτέρω, δεν απαιτείται η αποστολή των προτάσεων στην Υπηρεσία.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του σχεδίου Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, έγγραφο το οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ-ΧΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της.

Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραΐτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
- ΕΥΚΕ - ΧΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

